

Barcelona, una ciutat global

- La capital de Catalunya té un doble paper, molt difícil d'interpretar, però que resol amb facilitat

RAFAEL PRADAS, periodista.

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 7.11.09

A Espanya i a Europa hi ha desenes de ciutats que aspiren a tenir un aeroport, una universitat, un palau de congressos, un auditori, una fira i un polígon industrial més o menys avançat tecnològicament. De tant en tant, organitzen un esdeveniment amb què aconsegueixen sortir a la televisió o reben la visita d'un gran equip de futbol per jugar un partit que, és clar, sempre resulta transcendental.

Altres ciutats segueixen lògiques diferents, determinades per la població, la situació geogràfica, el potencial econòmic o l'herència històrica. O per la suma de tot plegat. És el cas de Barcelona: és port de mar, centre d'una metròpoli de tres o quatre milions i mig d'habitants, segons on es posin els límits de la conurbació, i vertebrada un àmbit productiu que genera, no ho hem d'oblidar, el 25% de l'activitat industrial espanyola. Alberga serveis i empreses de caràcter estratègic, però també icones tan diverses com el Barça, el Liceu o el Museu Picasso. O el sincrotró *Alba*, el superordinador *Mare Nostrum* o la Universitat de Barcelona, l'única espanyola classificada entre les 100 millors de tot el món.

Per la seva mateixa característica de ciutat potent, Barcelona actua com a imant que atrau inversors, immigrants de tot arreu, estudiants i joves que esperen la seva oportunitat, gent que es busca la vida, i, és clar, persones, grups i organitzacions diverses que trien aquest àmbit urbà,

econòmic i metropolitana per a realitzar-hi activitats tan lucratives com reprovables socialment i legalment (tràfic de drogues, de persones, prostitució, blanqueig de diners...). Aquesta és la pura veritat.

És un error voler veure una ciutat com Barcelona (com Londres, París, Milà, Berlín o Madrid) només en blanc i negre. Al seu si s'expressen interessos contradictoris: entre centre i perifèria, entre classes socials, entre els que detenen el poder polític i els que aspiren a tenir-lo, entre els usuaris de l'espai urbà, entre moltes demandes dels ciutadans i la realitat econòmica, entre la dinàmica social i política i els interessos del capital.

Barcelona té, per si mateixa, unes característiques molt especials, ja que té un doble paper, molt difícil d'interpretar, però que resol amb facilitat. És la capital d'una Catalunya permanentment insatisfeta i és, a la vegada, «l'altra gran ciutat» d'una Espanya que paeix malament la pluralitat lingüística i cultural, però també el repartiment del poder. Malgrat això, Barcelona continua sent el gran centre de la modernitat i la innovació. El seu mèrit encara és més gran si tenim en compte que, sense ser capital d'Estat, ha aconseguit fer-se un lloc en un món globalitzat on només un reduït grup de ciutats tenen, a la seva escala, papers semblants: penso en Nova York i Los Angeles; Mont-real; Rio de Janeiro i Sao Paulo, Munic i Frankfurt; Milà; Xangai, Osaka i unes quantes més. Aquesta posició no s'ha aconseguit, per descomptat, gràcies al turisme etílic, la festa al carrer o els episodis més o menys anecdòtics relacionats amb xulos i meretrius.

En un context de ferotge competència internacional, Barcelona és una ciutat de referència al Mediterrani i a Europa gràcies a diversos factors,

entre aquests la capacitat de posar-se les piles i saber en quina direcció bufa el vent, i en aquest sentit hi ha proves més que evidents de l'aposta per la innovació, l'economia basada en el coneixement, el disseny, la qualitat, les activitats amb valor afegit. Podem sentir-nos raonablement satisfets de com es fan les coses al port, l'aeroport, la zona d'activitats logístiques, la Fira, el Consorci de la Zona Franca, les universitats, els centres d'investigació biomèdica i científica, el districte 22@... Hi ha uns 50 projectes estratègics a l'àrea metropolitana on ens juguem el futur i molt talent, sovint expressat més per joves emergents que pels hereus de la burgesia tradicional.

Barcelona ha recuperat fa poc la seva condició de quarta ciutat europea preferida per als negocis, va al darrere de París, Londres i Frankfurt, després d'haver guanyat el pols a Brussel·les, que ha quedat desplaçada al cinquè lloc, cosa que no és gens fàcil. Una gran capital com Madrid acaba de perdre no solament els Jocs del 2016, sinó ser el centre de compres globals de Telefónica, que la companyia ha desplaçat a Munic. M'imagino quina lectura es faria d'una cosa semblant a Barcelona.

Serà bo que recordem, de tant en tant, el vell aforisme que diu que amb les coses de menjar no s'hi juga. Entre aquestes coses figura Barcelona, que resisteix més bé la crisi que altres ciutats. S'ha d'intentar, per descomptat, que tothom visqui millor i que la ciutat sigui més justa. Però ¿porta enlloc l'actitud autocrítica que s'acosta molt al masoquisme? Avís als nostàlgics de signe divers: els vells temps ja no tornaran. Internet, el *low cost*, 800 milions de turistes –o viatgers– cada any a tot el món retraten un paisatge globalitzat en què Barcelona pot ser protagonista o esperar que, algú, en una altra banda, decideixi el seu futur.